

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania S. sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w W. i S. sp. z o.o. z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

z udziałem W. R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się S. sp. z o.o. z siedzibą w W., od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...]. wyrokiem z dnia 11 października 2018 r. oddalił apelacje wniesione przez S. Sp. z o.o. w W. oraz S. Sp. z o.o. sp.k. w W. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 17 kwietnia 2018 r., którym oddalono odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 11 maja 2017 r. ustającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne

zainteresowanego W. R. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia u płatnika składek S. Sp. z o.o. sp.k. wynoszącą 0,00 zł za okresy wskazane w decyzji oraz z dnia 19 czerwca 2017 r. ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne W. R. z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek S. Sp. z o.o. wynoszącą za poszczególne miesiące kwoty wskazane w decyzji.

Odwołująca się S. Sp. z o.o. w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 października 2018 r., zaskarżając go w części dotyczącej odwołującej się i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, przez błędną wykładnię art. 58 § 1 k.c. i art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia, podnosząc, że z uwagi na to, iż w sprawie nie zostały poczynione ustalenia, aby W. R. złożył oświadczenie o objęciu go ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi w S. Sp. z o.o. sp.k., w świetle brzmienia art. 9 ust. 2 ustawy systemowej nie było podstaw do ustalenia, że spółka zależna od płatnika składek deklarowała składki na ubezpieczenia społeczne od niższej podstawy ich wymiaru w celu obniżenia kosztów działalności, przez uniknięcie z tego tytułu obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne przez samego płatnika. Żaden przepis prawa nie wskazywał bowiem w chwili, kiedy te umowy były zawierane, na konieczność objęcia ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi drugiej i następnej z umów zawieranych przez W. R..

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do

rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963r, II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta

oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Przede wszystkim nie zawiera on bowiem wyводу jurydycznego, z którego wynikałoby kwalifikowane naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przy ferowaniu zaskarżonego wyroku.

Należy również podkreślić, że do tej pory Sąd Najwyższy odmówił już przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych wniesionych przez skarżącą S. Sp. z o.o. zawierających analogiczne zarzuty i tożsamy wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie przychylił się i podzielił całkowicie argumenty podniesione w tych rozstrzygnięciach, to jest w postanowieniach: z dnia 27 listopada 2019 r., III UK 37/19, z dnia 15 maja 2020 r., III UK 207/19 oraz z dnia 13 maja 2020 r., III UK 202/19 i III UK 203/19 (dotychczas niepublikowanych).

Za tymi postanowieniami wypada więc zauważyć, że wbrew twierdzeniom skarżącej, nie doszło w zaskarżonym wyroku do oczywistej obrazy przepisów powołanych w podstawach zaskarżenia. Skarżąca formułuje argumenty zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oderwaniu od ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie przez Sądy obu instancji. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podkreślono bowiem, że obie spółki, to jest S. Sp. z o.o. i S. Sp. z o.o. sp.k., są powiązane kapitałowo i osobowo, a zleceniobiorcy nie potrafili rozgraniczyć, jaką pracę wykonywali dla każdej z tych spółek. Sąd Apelacyjny stwierdził ponadto, że „zredagowanie dwóch umów zlecenia przez podmioty o ścisłym powiązaniu osobowym i kapitałowym, obejmujących w istocie tożsamy zakres obowiązków i wskazanie jako tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi tylko jednej z nich, należy traktować w świetle art. 9 ust. 2 ustawy systemowej jako obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c., którego celem jest pozorowanie zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego i obniżenia kosztów wynikających z obowiązku odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia

społeczne” oraz szeroko wyjaśnił, na czym oparł kluczowe dla rozstrzygnięcia sporu ustalenia faktyczne.

Sądy orzekające w tej sprawie prawidłowo zinterpretowały też i zastosowały art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wypada zauważyć, że również w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sytuacji, gdy finalnym odbiorcą usługi jest ten sam podmiot, a zleceniobiorca wykonuje czynności w tym samym miejscu i czasie, to rozbieżność tego zlecenia na dwie umowy, zawierane z dwoma podmiotami bez jakiegokolwiek logicznego czy ekonomicznie uzasadnionego celu, nie może być rozumiane inaczej niż jako działanie w celu obejścia prawa - działanie pozorujące zbieg tytułów do ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2019 r., I UK 110/18, LEX nr 2655519).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 2 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.